

Sygn. akt V U 446/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Marta Grabowska

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 03 marca 2016 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt V U 446/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 marca 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy Z. S. prawa do emerytury, wskazując w uzasadnieniu, że wnioskodawca do dnia 1 stycznia 1999 r. udowodnił jedynie 22 lata, 5 miesięcy i 12 dni ogólnego stażu ubezpieczeniowego zamiast wymaganych 25 lat, a nadto udowodnił jedynie 9 lat pracy w szczególnych warunkach zamiast wymaganych 15 lat takiej pracy. Zakład nie zaliczył wnioskodawcy do okresu pracy w szczególnych warunkach okresu pracy od 1 lutego 1991 r. do 31 grudnia 1998 r. w Zakładach (...) w W. na stanowisku kierownika wydziału wydobywania, wskazując, iż stanowisko to jest stanowiskiem wyższego szczebla, z którym wiąże się wykonywanie także innych prac np. o charakterze administracyjno –biurowym, w związku z czym nie można uznać, że pracownik zatrudniony na stanowisku kierownika stale pracuje w warunkach, w których nie są zachowane warunki higieniczne. Zdaniem organu rentowego, pracę wymienioną w poz. 24 dział XIV wykaz A wykonują pracownicy niższego szczebla dozoru inżyniersko –technicznego.

Od ww. decyzji odwołanie złożył wnioskodawca, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu podał, że od 1982 r. pracował w Zakładach (...) w W. bezpośrednio przy dozorze wydobywania i produkcji wapna, nie siedział za biurkiem, co mogą potwierdzić pracujący razem z nim pracownicy. Wniósł nadto o zaliczenie mu do stażu pracy zasadniczej szkoły zawodowej, w której odbywał praktyczną naukę zawodu przez cały okres jej trwania.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Z. S., ur. (...), wiek 60 lat ukończył z dniem (...)r. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

W dniu 26 lutego 2016 r. Z. S. złożył wniosek o emeryturę w tzw. obniżonym wieku emerytalnym. Decyzją z dnia 3 marca 2016 r. –zaskarżoną w niniejszej sprawie– organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do tego świadczenia, wskazując w uzasadnieniu, że nie udowodnił on ani wymaganego ustawą ogólnego stażu pracy ani wymaganych okresów pracy w szczególnych warunkach.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił 22 lata, 5 miesięcy i 12 dni ogólnego stażu ubezpieczeniowego, w tym 22 lata, 3 miesiące i 8 dni okresów składkowych oraz 2 miesiące i 4 dni okresów nieskładkowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. uznał 9 lat okresów pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach.

/bezsporne, a nadto dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawcy/

Wnioskodawca Z. S. w okresie od 1 września 1970 r. do 20 czerwca 1973 r. uczęszczał do (...) Szkoły (...) w L., po której podjął naukę w Technikum (...) w L.. Nauka w technikum trwała od 1 września 1973 r. do 30 kwietnia 1976 r. Ucząc się w (...) Szkole (...) wnioskodawca odbywał praktyki w Zakładach (...) w L. na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu zawartej pomiędzy szkołą a zakładem. Ww. umowa nie była umową o pracę, wnioskodawca nie miał statusu pracownika zakładu i nie otrzymywał wynagrodzenia, a jedynie pomoc materialną w okresie nauki oraz inne świadczenia np. bezpłatne umundurowanie, zakwaterowanie w internacie szkolnym. Podczas praktyki uczniowie, w tym wnioskodawca, mieli swoich opiekunów, wychowawców. Zawsze wykonywali prace pod nadzorem. W III klasie program był tak ułożony, że 3 dni stanowiła nauka i 3 dni –praktyka.

Dowód: akta osobowe wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zakładach (...)

(...) S.A. (...)w W. cz. A: świadectwa ukończenia

szkoły, życiorys

pismo (...) S.A. z dnia 31.12.2015 r. k. 24

pismo Kuratorium Oświaty z dnia 13.01.2016 r. k. 25

przesłuchanie wnioskodawcy k. 26-26v, e-protokół z dnia 27.07.2016 r. 00:06:20 i

nast.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Obowiązująca od 1 stycznia 1999 r. ustawa o emeryturach i rentach z FUS przewiduje różne podstawy nabycia prawa do emerytury, uzależniając je od daty urodzenia ubezpieczonego. Osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r. – jak wnioskodawca– generalnie nabywają prawo do emerytury powszechnej w chwili osiągnięcia wieku emerytalnego, który został określony w art. 24 tej ustawy. W przypadku mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953 r. wiek ten wynosi co najmniej 67 lat (art. 24 ust. 1b pkt 20).

Cyt. wyżej ustawa emerytalna dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. przewiduje jednak dodatkowo możliwość nabycia prawa do emerytury w tzw. obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze na podstawie art. 184 tej ustawy. Wobec nieosiągnięcia przez wnioskodawcę powszechnego

wieku emerytalnego, sporną kwestią pozostawało więc, czy spełnia on warunki do nabycia świadczenia w tzw. obniżonym wieku emerytalnym.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa wyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 32 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym przepisie, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W rozpoznawanej sprawie sporu nie budziło, że wnioskodawca w dniu (...)r. ukończył 60 lat i nie jest członkiem OFE. Sporny w sprawie pozostawał natomiast ogólny staż pracy wnioskodawcy, a nadto – staż jego pracy w warunkach szczególnych.

Odnosnie ogólnego stażu ubezpieczeniowego wnioskodawca twierdził, iż powinien być do niego zaliczony okres jego praktyk zawodowych w (...) Szkole (...) w L. w latach 1970 – 1973, a także okres jego nauki w Technikum (...) w L. w latach 1973 – 1976. Z powyższym stanowiskiem nie sposób się zgodzić. Nie pozwala na to zgromadzony w niniejszym postępowaniu materiał dowodowy, w tym przede wszystkim dowody z zawartych w aktach osobowych świadectw ukończenia szkoły przez wnioskodawcę, pism (...) S.A. i Kuratorium Oświaty we W., a także z przesłuchania samego wnioskodawcy. Z materiału tego wynika w sposób niebudzący wątpliwości, że Z. S. w wyżej wskazanych okresach nie był pracownikiem, lecz uczniem. Jego status jako ucznia szkoły przyzakładowej regulowało zarządzenie nr 17 Ministra Przemysłu Ciężkiego z dnia 21 stycznia 1964 r. Uczeń taki nie był pracownikiem młodocianym, tj. takim, którego z zakładem pracy łączyła umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego, lecz uczniem szkoły przyzakładowej, który odbywał w zakładzie praktyki zawodowe na podstawie umowy o praktyczną naukę zawodu zawartej pomiędzy szkołą a zakładem. Praktyki te przy tym odbywały się nie codziennie, lecz w określone dni tygodnia i zawsze pod nadzorem opiekuna. W pozostałe dni tygodnia wnioskodawca miał zajęcia lekcyjne. A zatem, jak z powyższego wynika, wnioskodawcę w ww. spornym okresie nie łączył z zakładem pracy żaden stosunek pracowniczy w rozumieniu kodeksu pracy. Wnioskodawca za odbywane praktyki nie otrzymywał też wynagrodzenia właściwego stosunkowi pracy, lecz jedynie określoną w ww. zarządzeniu pomoc materialną bądź inne świadczenia takie jak np. bezpłatne umundurowanie, których w żadnej mierze nie można potraktować jako wynagrodzenia ze stosunku pracy. Ich otrzymywanie nie zmieniało zatem statusu wnioskodawcy jako ucznia. W świetle powyższego, w ocenie Sądu, ww. sporny czas był okresem nauki wnioskodawcy i jako taki nie może zostać zaliczony do stażu pracy ubezpieczonego, od którego zależą jego uprawnienia emerytalne.

Mając to na uwadze, Sąd uznał, iż wnioskodawca nie udowodnił, aby do dnia 31 grudnia 1998 r. legitymował się 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym. Z dokumentów z akt emerytalnych wnioskodawcy wynika, iż staż ten wynosi zaledwie 22 lata, 5 miesięcy i 12 dni. Niespełnienie zaś przez wnioskodawcę tej przesłanki przyznania prawa do wcześniejszej emerytury implikowało pominięcie jego wniosków dowodowych na okoliczność posiadania wymaganego 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach, albowiem nawet ustalenie, że wnioskodawca spełnia ten warunek, nie spowodowałoby korzystnego dla niego rozstrzygnięcia Sądu. Z literalnego brzmienia art. 184 ustawy emerytalnej wynika bowiem wprost, że przesłanki przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym muszą być spełnione wszystkie łącznie. Nieuprawnione więc było prowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność spełnienia przesłanki wymaganego stażu pracy w szczególnych warunkach w sytuacji, gdy wnioskodawca nie spełnił warunku posiadania wymaganego ogólnego stażu ubezpieczeniowego 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądowym, m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2005 r. (I UK 160/04), w którym Sąd ten wskazał, iż w postępowaniu odrębnym w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, toczącym się z odwołania od decyzji organu rentowego wydanej na wniosek o przyznanie emerytury, nie jest dopuszczalne przedmiotowe przekształcenie roszczenia (art. 193 k.p.c.) poprzez żądanie ustalenia tylko niektórych przesłanek warunkujących prawo do świadczenia. A żądaniem takim w niniejszym postępowaniu było żądanie ustalenia przesłanki stażu pracy w szczególnych warunkach.

W takim stanie rzeczy, wobec braku uzasadnionych podstaw odwołania, Sąd –na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.– odwołanie Z. S. jako niezasadne oddalił, o czym orzekł w sentencji wyroku.